

ಪ್ರೀತಿ

ಹುಟ್ಟುವುದೆಲ್ಲಿ?

ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಎನ್ನುವುದು ಜನಪ್ರಿಯ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದು ಭಾವಲೋಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೌದ್ಧಿಕಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಎಂದರೆ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಂತಹದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾರ. ಪ್ರೀತಿ ವಿಜ್ಞಾನ'ದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಇಲ್ಲಿನ ಕಿರುನೋಟ, ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿದೆ.

■ ಡಾ. ಎಚ್. ಎಸ್. ಮೋಹನ್, ಸಾಗರ

◆ ಪ್ರೀತಿ ಎಂದಕೂಡಲೇ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಮೆದುಳೇ ಹೊರತು ಹೃದಯವಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ರೀತಿ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ 'ಪ್ರೀತಿ' ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ? ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇಹಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?

ನಿಮಗೆ ನೀವು ಪ್ರೀತಿಸುವವರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಉದ್ದೇಗಗೊಳ್ಳುವ ಭಾವನೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಈಗಲೂ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ನಾವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇವೆ? ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ? ಹೀಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಿಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಬಗೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉತ್ತರ ಸಿಗದೆ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾನವ ಸಹಜ ಭಾವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ನರ ಮತ್ತು

ಮೆದುಳಿನ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಎಳೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ.

◆ ಮೆದುಳಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ?

2000ದಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರೊ. ಸೆಮಿರ್ ಜೆಕಿ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರಿಯಾಸ್ ಬಾರ್ಚೆಲ್ಸ್ - ಇವರು 25ರಿಂದ 37 ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಹಲವರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರು. ಸುದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ ಅವರು ಮೆದುಳಿನ ಮುಂಭಾಗದ ಕಾರ್ಟೆಕ್ಸ್ , ಮೀಡಿಯಲ್ ಇನ್ ಸುಲಾ, ಆಂಟೀರಿಯರ್ ಸಿಂಗುಲೇಟ್, ಹಿಪ್ಪೋಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಟೆಕ್ಸ್‌ನ ಕೆಳಭಾಗ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವಂದನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಲ್ಯಾಂಗ್ಸ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ ಎಂಬ ನರರೋಗಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಜ್ಞರು (ಇವರು ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ) ಅವರು ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ: 'ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ರಿಯೆ. ಮೆದುಳಿನ ಹಲವಾರು ಭಾಗಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮೆದುಳಿನ ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ಉತ್ತೇಜಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಟೆಕ್ಸ್ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಪುಟಾಮೆನ್ ಭಾಗಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೆದುಳಿನ ಭಾಗಗಳು ಇಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಈ ಭಾಗಗಳು ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ಹೊಡೆತ ಅಥವಾ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.'

◆ ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಧಿಯರಿ ಮತ್ತು ಊಹೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. 'ನಮ್ಮ ಆಸೆ, ಫಲ, ಅತಿ ಸಂತೋಷಭರಿತ ಮನಸ್ಸು, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮೆದುಳಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಡೊಪಮಿನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಪ್ರೊ. ಜೆಕಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಎತ್ತರದ ಭಾವನೆ', ಅಂದರೆ ಅತೀ ಮೇಲಿನ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಡೊಪಮಿನ್ ರಾಸಾಯನಿಕ ಜನರ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಸುಗೆ ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ.

